

KULTUR/NYHETER

Kulturchef: Gabriel Byström 031-62 46 40. Biträdande redaktörer: Ulf Johanson 031-62 42 92, Ingela Janson 031-62 40 12 • E-post: kulturnyheter@gp.se

Helvetet i Hitlers armé

Leopold Brunner debuterar vid 94 med skakande skildring från östfronten

Leopold Brunner, 94, gör författardebut och skriver om sin tid som soldat i Hitlers armé.

– Att hans minnen från den här tiden är knivskarpa gör hans berättelse extra intressant.

Det säger Niclas Sennerteg, journalist, författare och expert på Andra världskriget.

Det är han som har översatt och bearbetat materialet.

– Vilket inte varit helt lätt eftersom viktiga delar skrivits på österrikisk arbetarslang, berättar han.

Leopold Brunner (pappa till författaren Ernst Brunner) föddes 1916 i Hainfeld i Österrike. 1948 kom han med sin lilla familj till Tullinge utanför Stockholm. Några år tidigare hade han som ung soldat sänts ut i brinnande krig.

– Det som resulterat i boken Den ofrivillige soldaten började med att han skrev för sina barn. Han ville berätta vad han varit med om, han ville ge sin bild av krigets

vansinne. Från början fanns nog inte tanken på att materialet skulle ges ut, berättar Niclas Sennerteg.

Sennerteg blev kontaktad av Ernst Brunner och träffade för några år sedan Leopold Brunner för intervju och kompletterande upplysningar. I dag är Leopold Brunner för sjuk för att intervjuas enligt bokförlaget.

Vilket är ditt starkaste intryck av det han skrivit?

– Hans känsla för detaljer, att hans minnen från de här åren är knivskarpa. Min erfarenhet är att människor som varit med om vidriga händelser som exempelvis krig reage-

rar på två sätt. Antingen gör man allt för att glömma – eller så vill man aldrig glömma.

Vilket värde har hägkomsterna?

– Ett stort värde. I min värld kan man få fram mycket genom fakta och statistik. Men det självupplevda, den mänskliga erfarenheten – någon som faktiskt varit med – är oerhört viktig för att vi verkligen ska förstå hur det var.

– Brunner var förvisso en enkel soldat med begränsat synfält – men hans känsla och

” Hans beskrivning av hur vidrigt det var på Östfronten i krigets slutskede dit soldaterna skickades som kanonmat. Den är så stark att jag får rysningar under huden.”

NICLAS SENNERTEG

fasansfulla upplevelser kan ingen ta ifrån honom. Det är nog det som är kärnan i hans bok, hans tydliga budskap om krigets meningslösa vansinne.

Vad i hans berättelse har berört mest?

– Hans beskrivning av hur vidrigt det var på Östfronten i krigets slutskede dit soldaterna skickades som kanonmat. Den är så stark att jag får rysningar under huden.

På Bokmässan i Göteborg berättar Niclas Sennerteg om Brunners bok samt om arbetet med sitt eget senaste bokprojekt.

MAGNUS VASELL

031-62 45 57 magnus.vasell@gp.se

Bild: ARKIVBILD, SCANPI

KAMRAT VINTER. Tyska soldater vid östfronten under andra världskriget.

Bild: APN

KRIGETS FASA. I boken den ofrivillige soldaten beskriver Leopold Brunner krigets helvete. (Gråtande kvinna i Smolensk.)

UPPLEVDE KRIGET.

Id-handlingen för Leopold Brunner utfärdades av den ryska kommandaturen i Lilienfeld den 23 mars 1946.

Bild: KATARINA GRIP-HÖÖ

DEBUTANT. Leopold Brunner har skrivit om sina skakande upplevelser från andra världskriget.

FRONTEN I OSTPREUSSEN, FEBRUARI 1945:

”Vi har aldrig sovit i en säng, aldrig bytt underkläder eller strumpor, aldrig tvättat håret, aldrig fått post, knappt vågat ta av oss stövlarna på natten. Vi har stora svårigheter att slinka i dem igen och flera kamrater har fallit i ryssarnas händer på grund av att de inte har kunnat få på sig stövlarna tillräckligt fort, när det gäller att ta till flykten.”

Ur Leopold Brunners *Den ofrivillige soldaten*.

Besök vår franska monter på bokmässan Signeringar i C 01:19
Fre 14.00
Alain Mabackou
Fre 17.00
Tahar Ben Jelloun
Lör 15.30
Claude Izner
Partille Bokhandel
Göteborgsvägen 75 tel 266897
www.partillebokhandel.se

SÄVEDALENS
HÖSTMARKNAD

LÖRDAG & SÖNDAG
25-26 SEPTEMBER

Mer info se annons i GP på lördag den 25/9